

Patateslerde Bitki Koruma Önlemleri

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; проф. д-р Винелина Янкова, ИЗК "Марица" в
Пловдив

Дата: 09.06.2020 Брой: 6/2020

I. Zararlılar

Patates Böceği (Colorado Patates Böceği)

Tür – *Leptinotarsa decemlineata*

Belirtiler

Colorado patates böceği, ülkemizde patatesin ana zararlısıdır. Tüm ülke genelinde yayılış gösterir ve patates üretiminde belirleyici öneme sahiptir;

Ayrıca domates ve patlıcanda da zarara neden olur;

Zarar, bitkilerin yapraklarını yiyen larvalar ve ergin böcekler tarafından verilir ve kitlesel bir istila durumunda bitkileri tamamen yapraksız bırakırlar. Tüketilen besin miktarı, çevre sıcaklığına ve nemine ve bitkilerin fenolojik dönemlerine bağlıdır. Bitkiler için en tehlikeli olanı, çiçeklenme ve yumru oluşumu sırasında verilen zararlardır.

Yaşam Döngüsü

Zararlı, toprakta ergin böcek olarak kışlar;

Yılda 1 ila 3 nesil geliştirir;

Toprak sıcaklığı 14-15⁰C'ye ulaştığında, 20-25 cm derinlikten çıkar;

Kuru bir ilkbaharda böceklerin çıkışı gecikir;

15-20⁰C sıcaklıkta böcekler aktif değildir;

Yumurta gelişimi için optimum sıcaklık 22-25⁰C ve bağıl nem %70-75'tir;

Larvalar dört larva evresinden geçer;

Zararlının beslenmesi, göçü ve üremesi sıcaklığa bağlıdır.

Mücadele

- Zararlı ile mücadele, kışlamış erginlerin görülmesiyle başlar;
- Popülasyon yoğunluğu yüksek olduğunda, böcekler yapraklara yumurta bırakmadan önce elle toplanıp imha edilebilir;
- Kimyasal mücadele aşağıdaki eşik değerlerde yapılır:
 - Bitki boyu 10-15 cm iken, %10 bulaşık tepe;
 - Bitki boyu 15-25 cm iken, 100 bitkide 5 ergin;
 - 10 bitkide 10 yumurta kümesi;
 - 100 bitkide 150 larva;
 - Tomurcuklanma döneminden çiçeklenmeye kadar, %10 ila %20 bulaşık bitki.

Mücadele için kayıtlı insektisitler: Alverde 240 SC 20 ml/da; Ampligo 150 ZC 30 ml/da; Ascot WG 40-80 g/da; Biscaya 240 OD 20 ml/da; Vaztak Nov 100 EC 10 ml/da; Decis 100 EC 12.5 ml/da; Estrela WG/Lamsha WG/Adalam WG/Indulam WG 40–80 g/da; Efcimetrin 10 EC/Tsaiper 10 EC 20 ml/da; Imidan 50 WG 100 g/da; Calypso 480 SC 10-15 ml/da; Karate Zeon 5 CS 15 ml/da; Coragen 20 SC 5-6 ml/da; Mageos 8 g/da; Mospilan 20 SP 6 g/da; Oikos EC 100-150 ml/da; Proteus 110 OD 45 ml/da; Sineis 480 SC 5 ml/da; Sumi Alpha 5 EC/Sumicidin 5 EC/Oasis 5 EC 15 ml/da; Fury 10 EC 10 ml/da; Cyclone 10 EC 20 ml/da; Sherpa 100 EW/Afıkar 100/Cyperfor 100 EW/Cyclone 100 EW 20 ml/da; Sherpa 100 EC 20 ml/da

Patates Güvesi

Tür – Phthorimaea operculella

Belirtiler

Zarar, ana damar yakınındaki parankima dokusuna girerek galeri oluşumunu başlatan larvalar tarafından verilir;

Başlangıçta galeriler küçüktür, ancak zamanla daha geniş galerilere dönüşür;

Galeriler şeffaftır ve içlerinde tırtıl ve dışkıları görülebilir;

Ağır galeri oluşumu olan yapraklar yavaş yavaş solar ve kurur;

Tırtıllar galerileri terk eder ve gövdeye girerek aşağıya doğru tüneller açarlar;

Zarar gören bölgenin üstündeki gövde solar ve kurur;

Yumrularda, larvaların zararı yaprak solmasından patates hasadına kadar veya patates depolarında depolama sırasında başlar;

Yumrularda larvalar, dışkı ve ağlarla dolu galeriler açarlar ve yumrular tüketime uygun olmaz.

Yaşam Döngüsü

Güve, tarlada veya patates depolarında olgun bir tırtıl ve pupa olarak kışlar;

Ülkemizde dört nesil geliştirir;

Kelebekler esas olarak alacakaranlıkta uçar, gündüz ve gece ise yaprakların alt yüzeyinde, toprak yüzeyinde ve diğer bitki artıkları üzerinde gizlenir;

Yumurtalarını tek tek veya gruplar halinde yaprakların alt yüzeyine, damarlar boyunca, gövdelerde, toprak kesekleri üzerine ve açıkta kalan yumrulara bırakırlar.

Mücadele

- Patates güvesi, zayıf tarımsal uygulamaların olduğu çiftliklerde tarlada ve patates depolarında patatese daha fazla zarar verir;
- Etkili mücadele, düzenli toprak işleme, optimum nemin korunması ve yumruların boğaz doldurulmasını içerir.
- Mücadele için kayıtlı insektisitler: Ampligo 150 ZC 30 ml/da; Coragen 20 SC 12.5-17.5 ml/da.
- Colorado patates böceğine karşı yapılan ilaçlamalar, patates güvesine karşı da etkilidir.

Yaprak Bitleri

Tür – Fam. Aphididae (Macrosiphum euphorbiae, Myzus persicae, Aphis nasturtii, Aphis fabae, Aulacorthum solani)

Belirtiler

Yaprak bitleri, patatesten yer üstü zararlı entomofaunasının yapısında önemli bir yer tutar;

Tohumluk üretim parselleri için sınırlayıcı bir faktördürler;

Yaprak bitleri bir dizi viral hastalığın (patates yaprak kıvrılma virüsü, patates Y virüsü vb.) taşıyıcısıdır;

Seri üretim için olan patateslerde yaprak bitlerinin ekonomik önemi daha sınırlıdır;

Bulaşık bitkilerde sararmış, deforme olmuş, nekrozlarla kaplı yapraklar bulunur;

Bitkiler gelişimde geri kalır, çiçeklerin bir kısmı dökülür ve yumrular gelişmemiş kalır;

Zarar, istila zamanı ve derecesinin kritik fenolojik dönemlerle çakışması durumunda verimi de etkileyebilir.